

Õpetaja ametijuhend

1. Üldsätted

- 1.1. Õpetaja ametijuhend on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõike 3 alusel.
- 1.2. Käesolev ametijuhend on käsitletav dokumendina, mis on aluseks töölepingu koostamisele. Töölepingu alusel töötavale õpetajale on kõik vajalikud kokkulepped ette nähtud töölepingus.
- 1.3. Käesolev ametijuhend annab töötajale suunised, millistest põhimõtetest koolis lähtutakse ning milliste normide ja käitumisviisidega tuleb töötades arvestada.

2. Ametiniimetused

Õpetajana töötava isiku ametiniimetus on põhikooli õpetaja või gümnaasiumi õpetaja. Põhikooli õpetajana töötava õpetaja ametiniimetus võib olla ka klassiõpetaja ning klassiõpetajale rakendatakse põhikooli õpetaja kvalifikatsiooninõudeid. Gümnaasiumi valikkursuste õpetajale on sätestatud kvalifikatsiooninõuded erinevalt gümnaasiumi õpetajast. (*Määrus "Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded" § 3 lg 2*). Õpetajana töötav õpetaja võib õpetada üht või mitut ainet. (*PGS § 75 lg 1*)

3. Töö kirjeldus ja eripära

- 3.1. Õpetaja põhiülesanne on toetada iga õpilase arengut ning aidata õpilasel kujundada huvi- ja võimetekohast õpiteed. Õpetaja ametialane kohustus on arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega. (*PGS § 75 lg 2*)
- 3.2. Õpetaja töö eeldab orienteerumist haridusvaldkonna õigusaktides. (*Kutsestandard, töö keskkond ja eripära*)
- 3.3. Õpetaja tööaja arvestamise ja töötasustamise aluseks on ametikoht. Õpetaja tööaeg jaguneb vahetu õppekasvatustöö ja teiste töölepingust tulenevate või tööandaja antud ülesannete vahel. (*PGS § 75 lg 3*)
- 3.4. Õpetaja töö keskne osa on ainetundidel, nende ettevalmistamisel ja reflekteerimisel.
- 3.5. Õpetaja töö on vaheldusrikas ja väljakutseid pakkuv, eeldab elukestvat õppimist, head suhtlemisoskust ja pingetaluvust, oluline on vaimse ja füüsilise tervise hoidmise oskus. (*Kutsestandard, töö keskkond ja eripära*)
- 3.6. Õpetaja töö iseloomust tulenevalt võib töö intensiivsus olla õppeaasta jooksul vahelduv ning seda moel, et töö maht ja intensiivsus võib suurenedagi või väheneda.

4. Õpetaja ametikohale esitatavad nõuded

- 4.1. Õpetaja kvalifikatsiooninõudeks on vähemalt kõrgharidus ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõike 5 alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele vastavad pedagoogilised kompetentsid.
- 4.2. Õpetajal peab olema kehtiv kirjalik tervisetõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta. (*Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus § 13 lg 1 p 3*)

5. Õpetaja õigused, kohustused ja vastutus üldisel tasandil

Õpetaja õigused, kohustused ja vastutus on üldisel tasandil sätestatud lisaks käesolevale ametijuhendile töölepingu seaduses, kooli põhimääruses ning töökorralduse reeglites. Õpetaja õigused, kohustused ja vastutus töötaja tasandil määratakse detailsemalt kokkuleppena töölepingus.

6. Õpetaja tööülesanded, mis on seotud õpetaja üldiste õiguste, kohustuste ja vastutusega

- 6.1. Enda määratlemine õppiva professionaalina ja õpetajana, tajudes vastutust ja rolli ühiskonnas, analüüsid oma professionaalset arengut, olles avatud tagasisidele ja sellega arvestamine enesearengu kavandamisel. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.2. Iga õpilase arengu toetamine ning õpilasele huvi- ja võimetekohase õpitee kujundamine, toetades iga õpilase eneseosku ja õpimotivatsiooni. (*PGS § 75 lg 2; PRÕK § 8 lg 2*)

- 6.3. Õpetavate ainete ja ainevaldkondade valdamine ning enda kursis hoidmine valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast tulenevate nõuetega. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.4. Õpilase märkamine, tunnustamine ja innustamine, tunnustades ka väikseid edusamme. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.5. Pedagoogiliste teadmiste sidumine ainelaste teadmistega õppimise tõhustamiseks. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.6. Sobivate IKT- vahendite ja võimaluste kasutamine, kujundades õpikeskkonda ja viies läbi õpitegevusi. (*Kutsestandard*)
- 6.7. Enda haridustehnoloogiliste pädevuste hindamine ja arendamine vastavalt haridusvaldkonnas tunnustatud digipädevusmodelile. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.8. Korrekse õpetamiskeele kasutamine kõnes ja kirjas ning enda arusaadavalt väljendamine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.9. Positiivse suhtluskeskkonna loomine ja vastavalt headele suhtlemistavadele käitumine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.10. Enda suhtlemisoskuste analüüsimine ja arendamine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.11. Õppija kommunikatsiooni- ja suhtlemisoskuste kujundamine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.12. Konstruktiivse tagasiside andmine ja selle vastuvõtmine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.13. Enda tugevate ja nõrkade külgede tundmine ning enda teostamine neid arvestades. (*Kutsestandard*)
- 6.14. Oma töös õpetaja kutse-etikast juhendumine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.15. Oma tegevuse kaudu kutse-etika ja õpetaja ameti laiema teadvustamise ning ühiskonnas väärtustamise toetamine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.16. Õppijate väärtuste kujundamine oma eeskujuga. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents; PRÕK § 5 lg 3*)
- 6.17. Tulemustele ja isiklike tööeesmärkide saavutamisele orienteerumine. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.18. Uute ideedega kursis olemine ja vajadusel nende rakendamine, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikatega. (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.19. Koostöövalmidus koolielus toimuvatele muutustele (*Kutsestandard, kutset läbiv kompetents*)
- 6.20. Õppenõukogu töös osalemine ja õppenõukogu otsuste täitmine. (*HTM määrus „Õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lg 5 ja § 6 lg 2*)
- 6.21. Vajadusel ja eraldi kokkuleppel klassijuhataja ülesannete täitmine.

7. Õpetaja tööülesanded õppija toetamisel

- 7.1. Õppija füüsilise, kognitiivse, emotsionaalse ja sotsiaalse arengu aluste ja kultuuriliste eripärade ning õppimist mõjutavate tegurite, üldpädevuste, grupiportsesside ja õpioskuste toetamise tõendus põhiste võimalustega kursis hoidmine. (*Kutsestandard*)
- 7.2. Õppija toe vajaduse ja individuaalsete õpivajaduste märkamine. (*Kutsestandard*)
- 7.3. Õppija sotsiaalse ja koostööskuse arengu suunamine. (*Kutsestandard*)
- 7.4. Õppimist ja õppija arengut puudutava terminoloogia ja uuringutega kursis hoidmine. (*Kutsestandard*)
- 7.5. Vajadusel osalemine õpilase arenguvestlusel. (*Kutsestandard; PGS § 37 lg 5*)
- 7.6. Digilahenduste kasutamise võimalustest ja sellega seotud riskidega kursis hoidmine. (*Kutsestandard*)
- 7.7. Koostöös õppijatega ühistel väärtustel põhinevate kokkulepete väljatöötamine (*Kutsestandard*)

- 7.8. Õppijate üksteisega arvestama ja üksteist toetama suunamine, võttes arvesse rühmaprotsesse. *(Kutsestandard)*
- 7.9. Rühma ja õppija ainealase, õpioskuste ja õpimotivatsiooni taseme välja selgitamine ning nende arvestamine õpieesmärkide seadmisel. *(Kutsestandard)*
- 7.10. Koostöös kolleegidega info kogumine õppeprotsessist ning võimaluste uurimine, kuidas toetada õppija terviklikku arengut ja valmisolekut õppimiseks. *(Kutsestandard)*
- 7.11. Koostöö tegemine tugispetsialistide ja kolleegidega abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamisel (vajadusel õppija individuaalse arengu kaardi täitmine), õppe- ja arendustegevuse planeerimisel ning rakendamisel (sobiva õppemetoodika ja vormi leidmine, õppe jõukohastamine, õppematerjalide kohandamine, abivahendite rakendamine, individuaalse õppe korralduse kava planeerimine, individuaalse õppekava ja/või käitumise tugikava koostamine). *(Kutsestandard)*
- 7.12. Koostöös lapsevanematega õppija toetamine ja suunamine. *(Kutsestandard)*

8. Õpetaja tööülesanded õpi- ja õpetamistegevuse kavandamisel

- 8.1. Õppijast lähtuvate pika- ja lühiajaliste õpieesmärkide seadmine, sisu valimine ja tegevuste kavandamine arvestades õppekava. *(Kutsestandard)*
- 8.2. Lähtuvalt eesmärkidest õpetamiseks, õppimiseks ja tagasisidestamiseks sobivate meetodite valimine. *(Kutsestandard)*
- 8.3. Koostöös teiste spetsialistidega vajadusel individuaalse õppekava, käitumise tugikava ja/või arenduskava koostamine, arvestades hariduslike erivajadustega õppija toetamise põhimõtteid ning õppijate igakülgset arengut. *(Kutsestandard)*
- 8.4. Õpieesmärkidele ja õppijate ning rühma tasemele sobiva õpivara valimine. *(Kutsestandard)*
- 8.5. Õpivara puuduste märkamine ja organisatsiooni (aine) valdkonna juhtidele ettepanekute tegemine õpivara kohandamiseks ja koostamiseks. *(Kutsestandard)*
- 8.6. Õpivara kohandamine arvestades õppijate vajadusi, võimalikke piiranguid, sh autoriõigusi, kättesaadavust, usaldusväärsust. *(Kutsestandard)*
- 8.7. Digitaalse õpivara kasutamine õpieesmärkide saavutamiseks *(Kutsestandard)*
- 8.8. Füüsiliselt, vaimselt ja emotsionaalselt turvalise heaolu, tervist, arengut ja loovust toetava koostöise õpikeskkonna loomine, lähtudes õppija vajadustest ja õpieesmärkidest ning ühistest kokkulepitud väärtustest. *(Kutsestandard)*
- 8.9. Organisatsiooni meeskonnatöös osalemine õpikeskkonna kujundamisel. *(Kutsestandard)*
- 8.10. Oma töö planeerimine koostöös teiste õpetajatega *(PGS 25 lg 5)*

9. Õpetaja tööülesanded õpetamisel

- 9.1. Õppijate erinevate huvide, võimete ja vajaduste märkamine, tagades võimetekohase õppe. *(Kutsestandard)*
- 9.2. Peamiste tunnetusprotsesside (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine, täidesaatvad funktsioonid) arvestamine õppija toetamisel. *(Kutsestandard)*
- 9.3. Õppetöös kokkulepitud näitajate kogumine õppijate arengu ja õppeprotsessi tõhususe kohta. *(Kutsestandard)*
- 9.4. Digitehnoloogia kasutamine õppijate õppimisel kaasatuse suurendamiseks. *(Kutsestandard)*
- 9.5. Hooliva, kiusamisvaba ja koostöise õhkkonna loomine, lähtudes ühistel väärtustel tuginevatest kokkulepetest, õppija(te) individuaalsetest vajadustest, õpieesmärkidest ja kaasava hariduse põhimõtetest. *(Kutsestandard)*
- 9.6. Turvalise ja tervist toetava õpikeskkonna loomine ning esmaabi vajavas situatsioonis sobival viisil tegutsemine. *(Kutsestandard)*
- 9.7. Klassi/rühma juhtimine, arvestades grupi arengufaase. *(Kutsestandard)*

- 9.8. Konfliktide ennetamine ja märkamine, tõhusate lahenduste leidmine ning vajadusel kolleegide, õppijate, lapsevanemate ja tugispetsialistide kaasamine. *(Kutsestandard)*
- 9.9. Õppija eripärast, seatud eesmärkidest, õpiväljunditest ja ainetevahelisest lõimingust lähtuv õpetamine, kasutades erinevaid õppevorme ja meetodeid toetamaks õppijate õpi- ja ainealaste oskuste arengut, järgides kaasava hariduse põhimõtteid. *(Kutsestandard)*
- 9.10. Õpetamise analüüsimine ning keskkonna ja tegevuste kohandamine paindlikult, arvestades õpilaste (liikumis)vajadusi. *(Kutsestandard)*
- 9.11. Õppijale vajaliku toe tagamine ja tugimeetmete toime analüüsimine koostöös teiste spetsialistidega. *(Kutsestandard)*
- 9.12. Õppija üldpädevuste arengu ja enastjuhtivaks õppijaks kujunemise toetamine, suunates õppijat õpieesmärkide seadmisele ja eneseanalüüsile. *(Kutsestandard)*
- 9.13. Õppija õpimotivatsiooni toetamine, pakkudes õpiprotsessis valikuid, elulisi jõukohaseid õppeülesandeid, luues eduelamust igale õppijale. *(Kutsestandard)*
- 9.14. Õpilaste suunamine rakendama info otsimisel, suhtlemisel ja sisuloomes digitehnoloogiaid. *(Kutsestandard)*
- 9.15. Klassis/rühmas digitehnoloogia teostatud kasutamise korraldamine individuaalsel ja koostöisel õppimisel, sh probleemide lahendamisel. *(Kutsestandard)*
- 9.16. Erinevate õppimist toetavate tagasisidestamise ja hindamise viiside süsteemne rakendamine, lähtudes õppija eripärast ja hindamist reguleerivatest dokumentidest. *(Kutsestandard)*
- 9.17. Hindamismudelite/- kriteeriumite koostamine ja nende alusel õppijate hindamine. *(Kutsestandard)*
- 9.18. Õppijate ja lapsevanemate teavitamine hindamismudelitest. *(Kutsestandard)*
- 9.19. Õppijate toetamine enesehindamisoskuste arendamisel. *(Kutsestandard)*
- 9.20. Õppijatele ja lapsevanematele tagasisidestamise põhimõtete ja korralduse tutvustamine ja sätestamine. *(Kutsestandard)*

10. Õpetaja tööülesanded refleksioonil ja professionaalsel enesearendamisel

- 10.1. Oma õpetamise ja ainealase pädevuse reflekteerimine, sh õpetamise mõju analüüsimine, kasutades erinevaid meetodeid, kaasates kolleegi. *(Kutsestandard)*
- 10.2. Tagasiside kogumine õppijate õpitegevuse ning tulemuste kohta ning sellest lähtuvalt muudatuste kavandamine õpetamis- ja kasvatamisprotsessis. *(Kutsestandard)*
- 10.3. Oma koolitusvajaduse määratlemine ja enda arengu kavandamine, arvestades kooli arenguvajadusi ja riiklikke haridusprioriteete. *(Kutsestandard)*
- 10.4. Õpetajana oma rolli mõtestamine ja õpetajatöö põhiväärtuste analüüsimine, jagades neid kolleegide, õppijate ja lapsevanematega ühiste väärtushoiakute kujunemiseks. *(Kutsestandard, eelmine)*
- 10.5. Nii enda kui teiste uurijate uurimustulemuste analüüsimine ning tõlgendamine ning nende rakendamine õpetamise parendamisel ja enese arendamisel. *(Kutsestandard, eelmine)*
- 10.6. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise jälgimine, hindamine ja väärtustamine ning nende tasakaalus hoidmise nimel tegutsemine. *(Kutsestandard)*
- 10.7. Iseenda aja ning energiakulu optimeerimine. *(Kutsestandard, eelmine)*
- 10.8. Probleemide tekkimisel vajadusel abi otsimine kolleegidelt, mentorilt, organisatsiooni juhtkonnalt, tugispetsialistidelt. *(Kutsestandard)*
- 10.9. Kolleegi edusammude märkamine ja tema tunnustamine. *(Kutsestandard, eelmine)*

11. Õpetaja tööülesanded koostööl ja juhendamisel

- 11.1. Õppija ja lapsevanemaga usaldusliku suhte loomine. *(Kutsestandard)*

- 11.2. Koostöö erinevate osapooltega (õppija, lapsevanem, kolleeg, tugispetsialist jt) õppija arengu toetamiseks. *(Kutsestandard)*
- 11.3. Õppija ja lapsevanema teavitamine õppekavast, õppekorraldusest, õpetamise ja õppimise põhimõtetest, väärtusest ja osapooltele haridusvaldkonna uuenduste selgitamine. *(Kutsestandard)*
- 11.4. Õppija edenemise kohta tagasiside andmine õppijale ja lapsevanemale. *(Kutsestandard)*
- 11.5. Lapsevanemate aktiivne kaasamine õppija arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse. *(Kutsestandard)*
- 11.6. Vajadusel lapsevanemate juhendamine õppimist toetava koduse õpikeskkonna loomisel ja õppija õpioskuste arendamisel. *(Kutsestandard)*
- 11.7. Meeskonnaliikmena tegutsemine õpikogukonnas enda ja kolleegide professionaalse arengu ning selle kaudu õppija arengu toetamise eesmärgil. *(Kutsestandard)*

12. Õpetaja tööülesanded arendus-, loome- ja teadustegevusel

- 12.1. Organisatsiooni arengut suunavate dokumentide koostamisel osalemine. *(Kutsestandard)*
- 12.2. Valdkonna ühenduste ja ekspertgruppide töös osalemine. *(Kutsestandard)*
- 12.3. Õpikogukondades ja koostöövõrgustikes osalemine erialase teadmuse arendamisel. *(Kutsestandard)*
- 12.4. Aine-/eriala populariseerivate sündmuste ja projektide läbiviimisel osalemine. *(Kutsestandard)*

13. Õpetaja tööülesanded hariduslike erivajadustega õppija toetamisel õppeprotsessis

- 13.1. Hariduslike erivajaduste (edaspidi HEV) valdkonnas enamlevinud terminoloogia mõistmine ja kasutamine. *(Kutsestandard)*
- 13.2. Õppeprotsessis teistest eristuva õppija toe vajaduse märkamine. *(Kutsestandard)*
- 13.3. Õppija teadmiste, oskuste ja üldpädevuste vastavuse hindamine ja analüüsimine riiklikus õppekavas kirjeldatud oodatavatele õpitulemustele. *(Kutsestandard)*
- 13.4. Üldist, tõhustatud ja erituge vajavate õppijate erivajaduste märkamine ja individuaalsete õpivajaduste väljaselgitamine koostöös osapooltega. *(Kutsestandard)*
- 13.5. Individuaalse arengu jälgimise kaardi avamise algatamine ja selle täitmine koostöös tugispetsialisti või kolleegidega. *(Kutsestandard)*
- 13.6. HEV õppijale rakendatud meetme mõju hindamine koostöös haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija ja tugispetsialistidega. *(Kutsestandard; PGS § 46 lg8)*
- 13.7. Õppija arenguks soodsa võimetekohast õppimist toetava ja eduelamust võimaldava keskkonna kujundamine arvestades õppijate mistahes erisusega (erivajaduse liik, kohanemiskõhased jne) ja õppekorralduse võimalustega HEV õppija õpetamisel. *(Kutsestandard)*
- 13.8. Õpilaste täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde. *(PRÕK § 16 lg 1)*
- 13.9. Vajadusel põhikooli õpilasele rakendatud täiendava õppetöö läbiviimine, aidates vahetult juhendamisel õpilase omandada õppekavaga nõutavad õpitulemused. *(PRÕK § 22 lg 9)*
- 13.10. Õppijale jõukohaste eesmärkide seadmine. *(Kutsestandard)*
- 13.11. Arendavate tegevuste kavandamine, toetudes õppija tugevustele ning õppemeetodite ja vahendite kohandamine vastavalt õppija arengutasemele ja eripäradele koostöös tugispetsialisti ja/või kolleegidega, vajadusel individuaalse õppekava ja/või käitumise tugikava koostamine ja selle rakendamine. *(Kutsestandard)*
- 13.12. Õppimise tulemuste kohta tagasiside andmine õppijale ja lapsevanemale ning lapsevanema nõustamine ja juhendamine õppija toetamiseks õppeprotsessis. *(Kutsestandard)*
- 13.13. Enda kompetentsuse adekvaatne hindamine ning tegutsemine oma volituste piires.

14. Õpetaja tööülesanded digipedagoogika rakendamisel

- 14.1. Vajadusel meetodiliste ja juhendmaterjalide koostamine digivahendite rakendamiseks oma õppeasutuses. *(Kutsestandard)*

- 14.2. Kolleegide nõustamine ja abistamine digivahendite leidmisel, kasutusele võtmisele ja turvalisel kasutamisel. (*Kutsestandard*)
- 14.3. Digivahendite kasutamise tõhustamine õppetöös koostöös teiste õpetajatega. (*Kutsestandard*)
- 14.4. Digipädevuse õppetöösse lõimimine. (*Kutsestandard*)
- 14.5. Õppekava arendustöös osalemine seoses digipädevuse lõimimisega õppetöösse. (*Kutsestandard*)

Kuupäev ja allkiri digitaalselt

Direktor

Töötaja